

MIEJSCA PAMIĘCI

Łódź

Radogoszcz – hitlerowskie więzienie
dziś: Muzeum Tradycji Niepodległościowej

Radogoszcz:

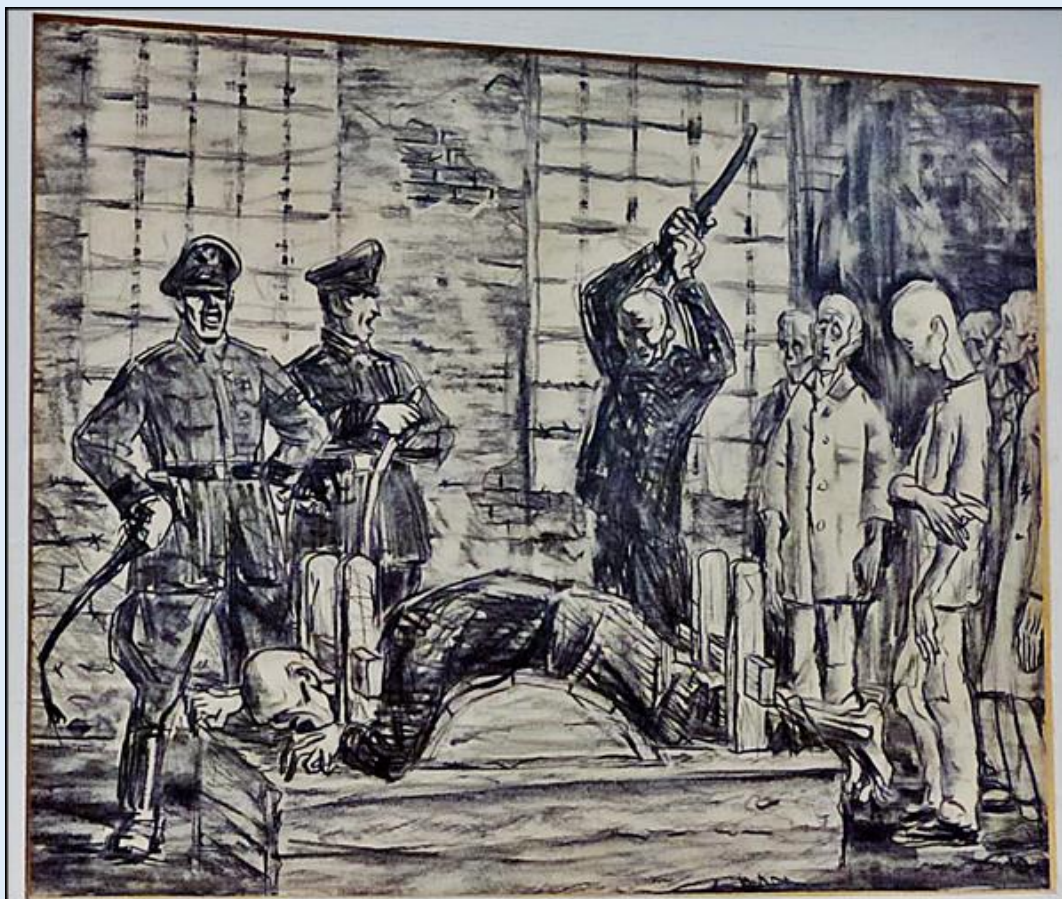
Muzeum Tradycji Niepodległościowej w Łodzi. Oddział Martyrologii

Dawne hitlerowskie Rozszerzone Więzienie Policyjne Radogoszcz

Miejsce pamięci tysięcy przetrzymywanych w tych murach i se

Burzenie przez Niemców pomnika Tadeusza Kościuszki na placu Wolności w Łodzi 11 listopada 1939 r.

ADMINISTRACJA I FUNKCJONOWANIE

WERNER VENTZKI (1906-2004)
- ZBRODNIARZ NIEOSĄDZONY

Nadburmistrz Łodzi (Oberbürgermeister der Stadt Litzmannstadt) w latach 1941-1943. Zasłużony działacz NSDAP, Realizator polityki terroru i wyniszczenia ludności polskiej i żydowskiej w Łodzi oraz pełnej germanizacji miasta. Nigdy nie odpowiadał za swoją zbrodniczą działalność.

Urodził się 19 lipca 1906 r. w Słupsku, jako syn urzędnika celnego Oskara Eugena Ventzkiego i Margarethe Grosse. W czasie studiów prawniczych zaangażował się w ruch narodowo-socjalistyczny, a osobiste spotkanie z Adolfem Hitlerem zaowocowało fascynacją jego ideami i wstąpieniem do NSDAP w 1931 r. Od początku wojny był bliskim współpracownikiem A. Greisera, któremu zawdzięczał stanowisko nadburmistrza Łodzi, zajmowane od 8 maja 1941 r. do 1 lipca 1943 r. W. Ventzki odpowiadał m.in. za wysiedlenia i prześladowania polskiej oraz żydowskiej ludności Łodzi i deportacje jej mieszkańców do obozu w Chełmnie nad Nerem. Po wojnie kontynuował karierę urzędniczą w Niemczech, był aktywnym działaczem Związku Wypędzonych. Mimo zgromadzenia dokumentacji dotyczącej wojennej działalności W. Ventzkiego, prowadzone przeciwko niemu postępowania umarzano. Zmarł 10 sierpnia 2004 r. w Detmold (Niemcy), w wieku 98 lat. Jego syn, Jens-Jürgen Ventzki wydał książkę pod polskim tytułem „Cień ojca”, która jest rodziczeniem syna nazisty z rodzinnej przeszłości.

WERNER VENTZKI (1906-2004) - THE UNPUNISHED CRIMINAL

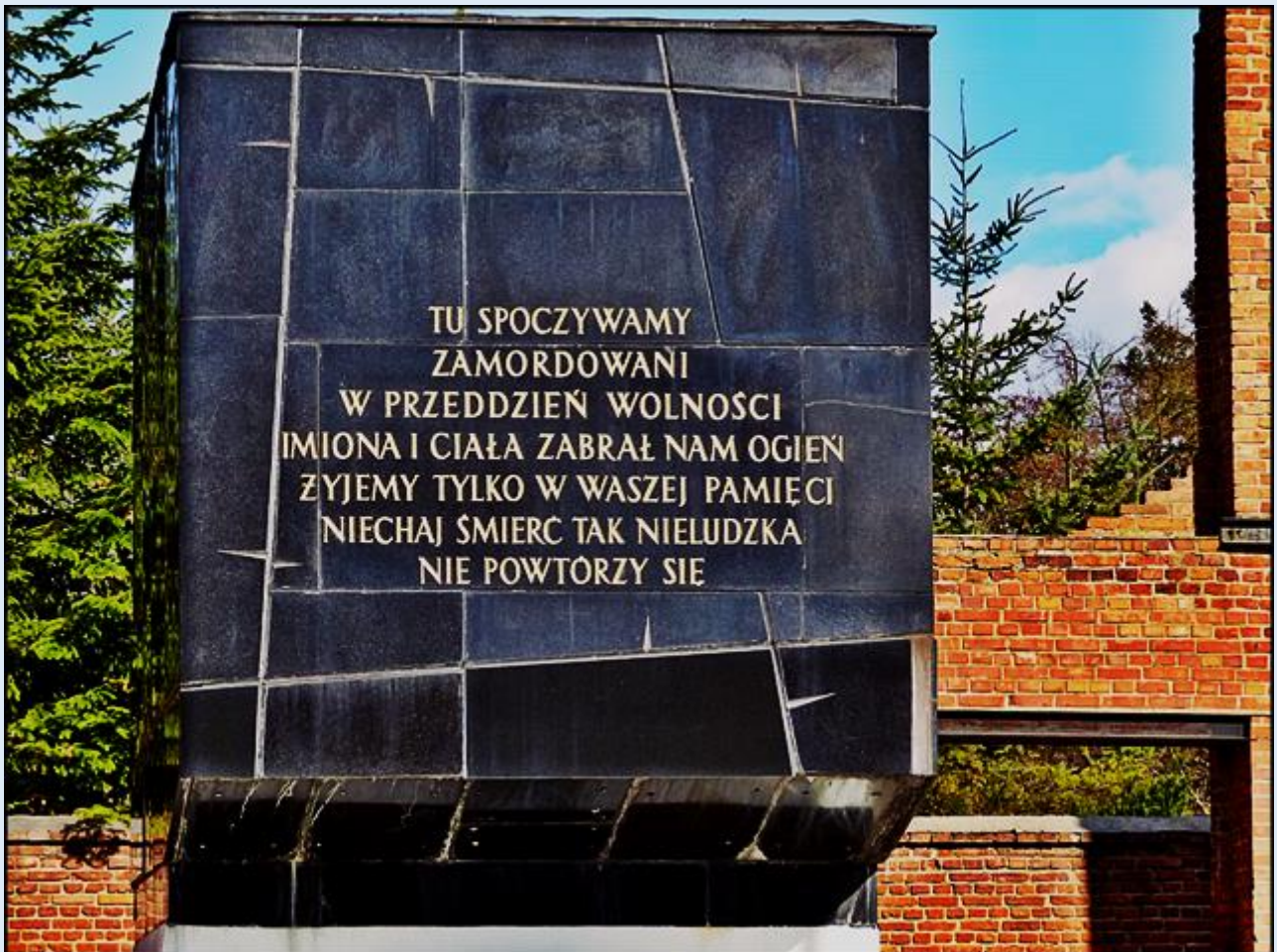
The Senior Mayor of Łódź (Oberbürgermeister der Stadt Litzmannstadt) in 1941-1943. A distinguished member of the NSDAP. He implemented the policy of terror and extermination of the Polish and Jewish populations in Łódź and of full Germanisation of the city. He was never brought to trial for his crimes.

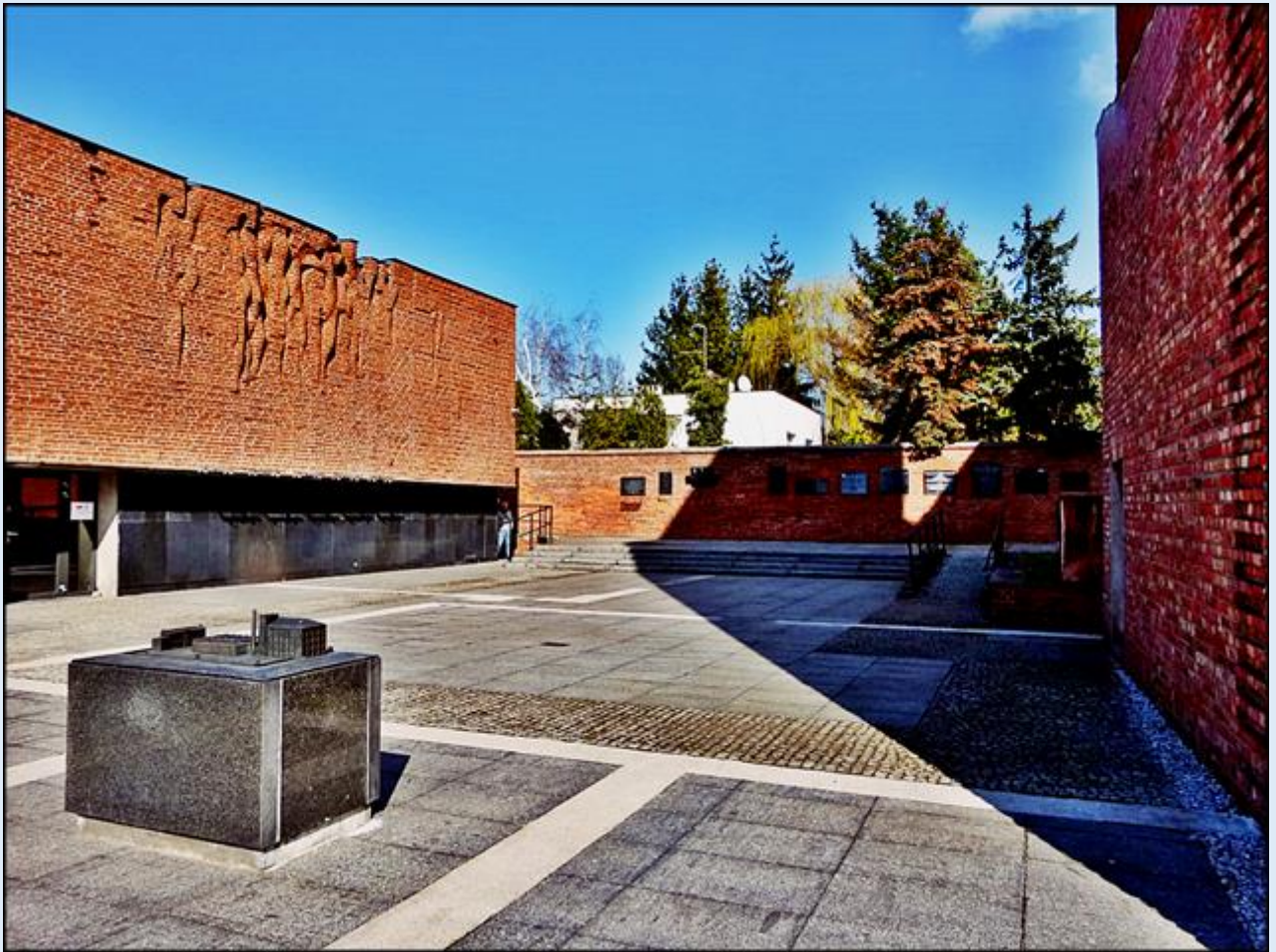
He was born on July 19, 1906, in Słupsk as a son of a customs officer Oskar Eugen Ventzki and Margarethe Grosse, while studying law, he got involved with the national socialist movement. After he met Adolf Hitler, he got interested in Hitler's ideas, and in 1931 he joined the NSDAP. From the beginning of the war, he worked closely with A. Greiser, to whom he owed the position of the Oberbürgermeister of Łódź, which he held from May 8, 1941, to July 1, 1943. W. Ventzki was responsible for the displacement and persecution of the Polish and Jewish populations in Łódź, and the deportation of the city residents to the camp in Chelmno. After the war, he pursued a career as an official in Germany, and he was an active member of the Federation of Expellees. Despite the fact that the documentation of Ventzki's activity during the war was gathered, all proceedings against him were dropped. He died on August 10, 2004, in Detmold (Germany), at the age of 98. His son, Jens-Jürgen Ventzki, published a book Seine Schattens, meine Bilder: Eine Spurensuche, which is an attempt of a Nazi's son to settle accounts with his family's past.

†
**PAMIECI TYCH KTÓRZY
 ZGINELI NA NIELUDZKIEJ
 ZIEMI SYBIRSKIEJ
 DO KONCA WIERNI
 BOGU I OJCZYZNIE**
 „SYBIRACY”
 † PCK
 ŁÓDŹ, 17. IX. 1992

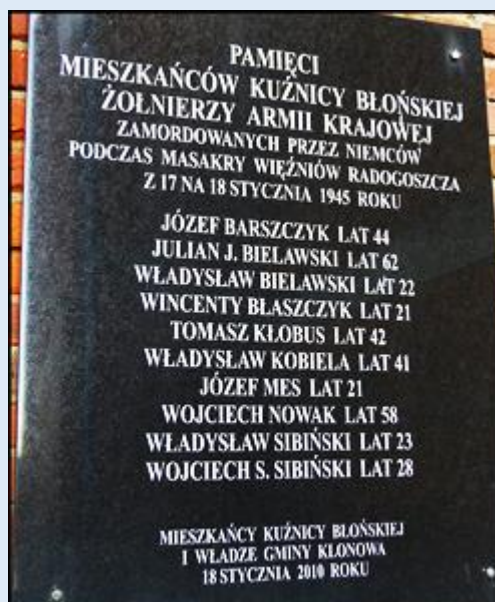
W DZIESIĄTĄ ROCZNICĘ
 WECZESKIEJ ŚMIERCI
 WIEŹNIÓW RADOGOSZCZA
 BESTIALSKO ZAMORDOWANYCH
 W TYCH MURACH
 PRZEZ OKUPANTA HITLEROWSKIEGO
 W PRZEDDZIEN WYZWOLENIA ŁÓDZI
 17 STYCZEŃ 1945-1955
 PRZETYSIEM TAJN. WAPNODREW
 W ŁÓDŹ

1896 - 1939
 PŁK. dypl. **KAZIMIERZ L.
 FERUSZ-KOWALSKI**
 ps. WYRW.
 KAWALER ORDERU
 WIRTUTI MILITARI
 ZOLNIERZ
 LEGIONISTA I BRYGADY
 5pp. P.O.W. UCZESTNIK
 WOJNY POLSKO-SOWIECKIEJ
 PIERWSZY ORGANIZATOR
 I DOWÓDCA ZWZ - AK
 NA TERENIE ŁÓDZI
 WRESZTOWANY I ROZSTRZELANY
 PRZEZ NIEMCÓW
 W LISTOPADZIE 1939 R.
 DUMNE:
 ŻONA, CÓRKA I RODZINA

PAMIECI
HALINY SZWARG
 HARCERKI ŁÓDZKIEJ
 PROF. DR MED.
 OFICERA WYWIADU ARMII KRAJOWEJ PS. "JASEK B"
 UCZESTNICZKI AKCJI "N" DYWERSJI I SABOTAZU NA TERENIE WIEŹNIENIA
 WIEŹNIARKI GESTAPO I OFIARY REPRESJI W 1941
 OFIARNEGO LEKARZA I SPOŁECZNIKA
 WYBITNEJ UCZDNEJ
 ODZNACZONEJ ORDEREM WIRTUTI MILITARI, KRZYŻEM WALECZNYCH
 KRZYŻEM KOMANDORSKIM Z GWIAZDĄ ORDERU POLONIA RESISTANS
 CAŁYM ŻYCIEM PEŁNIĄCEJ SŁUŻBĘ BOGU I POLSCE
 ZMARŁEJ 28 MAJA 2002 ROKU
 Żyje w naszych sercach i pamięci
 RODZINA
 ŻOLNIERZE SZARYCH SZEREGÓW AK OKRĘGU ŁÓDZKIEGO
 SENIORZY HARCERSTWA ŁÓDZKIEGO
 WYCHOWANKI GIMNAZJUM J. KUKLAŃSKIEJ
 ŁÓDŹ 2003

PAMIECI
DR. MED. ALEKSANDRA MARGOLISA
 UR. W 1887 ROKU W SUWAŁKACH
 OBYWATELA I DYREKTORA SZPITALA ZAKAZNEGO W ŁÓDZI W LATACH 1918 - 1939
 UCZONEGO, ZNANEGO DZIAŁACZĄ SPOŁECZNEGO
 RADNEGO MIASTA ŁÓDZI Z RAMIENIA BUNDU
 WIEŹNIA OBOZU HITLEROWSKIEGO PRZY UL. LISIĄSTEJ
 ZAMORDOWANEGO I POGRZEBANEGO W LASACH PODŁÓDZKICH
 W GRUDNIU 1939 ROKU
 RODZINA
 WOJEWÓDZKI KOMITET OCHRONY PAMIĘCI WALK I MĘCZENSTWA

W SETNĄ ROCZNICĘ URODZIN
 S.T.P.
KAZIMIERZA TRZASK
 UR. 5.10.1903 W ŁÓDZI
 ZM. 16.05.1945 W DACHAU
 MECHANIK SZUFER TARSOWSKA
 WIEŹNIA
 ŁÓDZKIEGO GESTAPO
 WIEŹNIA POLICJANEGO NA RADOGOSZCZU
 ST. GROSS-ROSEN
 KT. BOCHENWALD
 KT. DACHAU
 SYN I ŻONA

**W NOC MASAKRY Z 17 NA 18 STYCZNIA 1945 R. W ROZSZERZONYM WIĘZIENIU
POLICYJNYM RADOGOSZCZ PRZEBYWAŁO OK. 1000 WIĘŹNIÓW.
OCALAŁO ZALEDWIE 31 OSÓB.**

**ON THE NIGHT OF THE MASSACRE ON JANUARY 17, 1945, THERE WERE APPROX. 1,000 PRISONERS
IN THE EXTENDED POLICE PRISON IN RADOGOSZCZ ONLY 31 OF THEM SURVIVED.**

zdjęcia: Jan Nitecki

[POWRÓT DO STRONY GŁÓWNEJ IKONOGRAFII](#)